

Impact management

TRYGG AV NATUR

Resultater

Utarbeidet av Ephori Impact AS våren 2026, i samarbeid med Trygg av Natur, på oppdrag for Oslo Satsingen (Ferd)

Innhold

Hva som er gjort for å forstå effektene av Trygg av Natur

Hovedfunn

Barn og unge

- Hvorfor har de meldt seg på Naturskole?
- Analyse av turrapporter fra Naturskole

Voksne i etterutdanning

- 1-1 intervjuer med ansatte i Oslo skolen med TAN etterutdanning
- Spørreundersøkelse av voksne med TAN etterutdanning

Nivåer av bærekraft og regenerativitet i Trygg av Natur tilnærmingen

Hva som er gjort for å forstå effektene av Trygg av Natur

Kilder og metoder benyttet i denne presentasjonen:

Innsikt fra deltakerne: Kvalitativ innholdsanalyse av barnas egne motivasjoner (361 svar på spørsmål “si litt om hvorfor du ønsker å delta på Naturskolen”) og innholdsanalyse av ca 120 dagsrapporter fra Naturskolene.

Spørreundersøkelse besvart av deltakere i Etterutdanning: 48 tidligere deltakere på etterutdanningen har besvart en undersøkelse med spørsmål om hvilke endringer de ser for seg selv / i jobb, hvilke endringer de ser for barna og hvilke barrierer de opplever. De har også fått spørsmål om spredning av tilnærmingen.

1-1 intervju av ansatte i Oslo skolen: Det er gjennomført 1-1 intervju med 5 ansatte i Oslo skolen som har deltatt i etterutdanningen. Disse har fått spørsmål om deres TAN “reise” fra de først hørte om TAN, hva de synes om utdanningen, hvordan de eventuelt praktiserer idag, og hvordan status er for TAN tilnærming ved deres skole.

Bærekraft og regenerativitet i metodikken: Det er etablert et rammeverk for å analysere hvorvidt TAN tilnærmingen er bærekraftig, med fire nivå (fra ikke fotteste til regenerativ vekst). Det er deretter gjort en analyse av 14 skoler, hvor disse er plassert på nivå 1-4 etter hvor mange ansatte som har TAN etterutdanning, om de har Naturskoler, om det skjer spredning, om det er støttet av ledelse m.m.

10 av 14 skoler

undersøkt i Oslo (hvorav 11 er del av Oslo-satsingen) har et **potensielt bærekraftig nivå** av TAN tilnærming (flere utdannet, tilbyr naturskole, støtte fra ledelse, spredning m.m). Noen av de 10 er fortsatt sårbare, mens flere har også nådd et nivå hvor det skjer god spredning uten videre TAN involvering.

87.8% av deltakere i etterutdanningen opplever at **tilnærmingen har spredd seg til andre rundt seg** - og mange av dem gir selv eksempler på hvordan de aktivt prøver å spre det videre;

“Kollegaer blir inspirert”

“Jeg holder presentasjoner for de andre”

“Jeg tar med kollegaer på Naturskole”

“Det fungerer godt å være en rollemodell”

“Opplæringen jeg har fått i Trygg Av Natur systemet er uten tvil **den største positive endringen jeg har opplevd i mine 20 år som lærer.**”

70-88% av deltakere i etterutdanningen som har tatt i bruk tilnærmingen svarer at de i stor grad eller svært stor grad ser disse effektene hos elever som møtes av tilnærmingen;

Bedre samarbeid mellom elevene (70%)
Økt tilhørighet (70%)
Økt trygghet (76%)
Økt motivasjon (80%)
Økt trivsel (88%)

361 svar fra elevene selv, om hvorfor de har meldt seg på viser at **Trygg av Natur treffer målgrupper med behov.**

40% av svarene oppgir eksplisitt at de er **lei av skolen, mangler motivasjon, opplever utrygghet eller på annen måte trenger en pause fra skolen.**

TRYGG AV NATUR

Hovedfunn

83% av deltakere i etterutdanningen opplever at de i stor grad eller svært stor grad **får tatt i bruk tilnærmingen til Trygg av Natur på en god måte.**

ca 120 turrapporter

fra 10 naturskoler viser at tilbudet leveres i tråd med Trygg av Natur sin endringsteori og gir **sterk kvalitativ evidens for at Naturskolen fremmer trivsel, tilhørighet og mestring** gjennom naturbaserte aktiviteter med **høy grad av medbestemmelse og samarbeid.**

5 av 5 ansatte i Oslo skolen som ble intervjuet har opplevd en **svært høy verdi av etterutdanningen**, og ser en **god effekt for barna**. De ser både **uformell og formell spredning** av tilnærmingen, men den går **sakte og mangler en god plan.**

94% av deltakere i etterutdanningen svarer at deltakelsen har **påvirket deres jobbtrivsel ganske positivt (39.6%) eller svært positivt (54.2%).**

126 voksne ved **14** skoler i Oslo tar etterutdanningen.

Det er ca **7000** elever ved de 14 skolene og ca **850** voksne jobber der.

1

Lærer, miljøarbeider og andre ansatte ved en skole drar på TAN etterutdanning

83% opplever å få tatt den nye læringen i bruk på en god måte.

2

Det startes opp Naturskole eller lignende tilbud for grupper som har særlig behov.

40% av elevene som søker Naturskole nevner eksplisitt at de er skolelei, mangler motivasjon eller på annen måte trenger en pause fra skolen.

3

De voksne som har vært på etterutdanning kommer tilbake med ny kunnskap - og de vil gjerne dele. Mange blir bedt om å holde presentasjoner o.l. for kollegaer. Andre deler i møter og over kaffekopper.

87.8% av deltakere i etterutdanningen opplever at tilnærmingen har spredd seg til andre rundt seg.

4

Noen kontaktlærere ser en endring hos elever som har deltatt på Naturskole og blir nysgjerrig på tilnærmingen til TAN.

Ved enkelte skoler blir kontaktlærere med ut på tur og prøver å ta med seg tilnærmingen tilbake i klasserommet (funn fra intervju av ansatte i Oslo skoler).

5

Det er høy usikkerhet, men rimelig å estimere at mellom **1400-2500 (20-35%)** av elevene ved de 14 skolene blir møtt av TAN tilnærmingen av minst 1 voksen daglig, som følge av etterutdanningen.

Det er ca 15% av alle ansatte ved de 14 skolene som har tatt etterutdanning. 83% av disse opplever å få tatt den i bruk på en god måte. 87.8% opplever spredning til andre. Mange av de som drar på kurs er i stillinger som møter flere elever enn andre, så det er rimelig å anta at de 15% er i kontakt med mer enn 15% av elevene.

TRYGG AV NATUR

Skala, spredning, effekt

6

Deltakere i etterutdanningen som har tatt i bruk tilnærmingen svarer at de i stor grad eller svært stor grad ser disse effektene hos elever som møtes av tilnærmingen;

Bedre samarbeid mellom elevene (70%)
Økt tilhørighet (70%)
Økt trygghet (76%)
Økt motivasjon (80%)
Økt trivsel (88%)

Barn og unge

Kvalitativ innholdsanalyse av barnas egne motivasjoner

Hvorfor har de meldt seg på Naturskole?

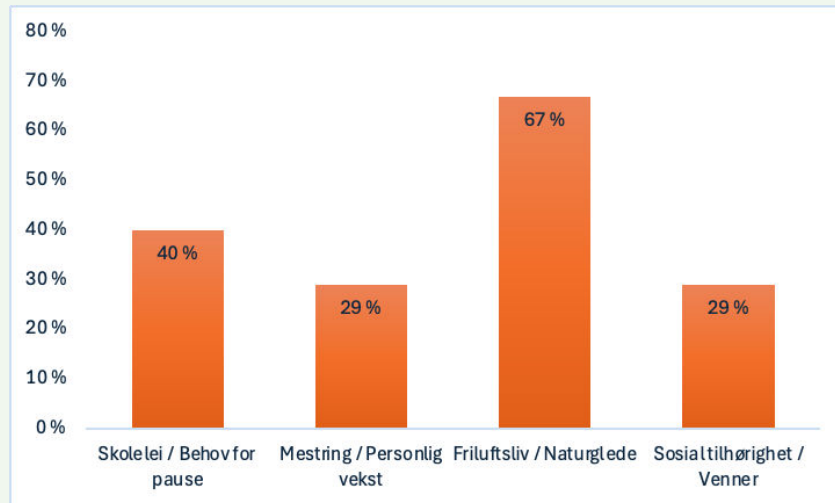
I påmeldingsskjemaet til Naturskolen fyller barn og unge (noen ganger en foreldre/lærer) selv ut hvorfor de ønsker å delta på naturskolen. Vi har analysert 361 svar for å forstå hvor de starter.

Hvorfor har de meldt seg på Naturskolen?

Datagrunnlag: Kvalitativ innholdsanalyse av 361 unike elevsvar på spørsmålet: “Si litt om hvorfor du vil delta på Naturskolen”.

Hovedfunn:

- **67%** av svarene nevner på ulike måter at de enten motiveres av friluftsliv eller ønsker å være ute i naturen.
- **40 %** av svarene oppgir eksplisitt at de er lei av skolen, mangler motivasjon, opplever utrygghet eller uro i klasserommet eller på annen måte sier at de trenger en pause fra ordinær skolehverdag.
- **29%** uttrykker et konkret ønske om mestring og personlig utvikling.
- **29%** oppgir på ulike måter at de søker sosial tilhørighet og nye vennskap.

“jeg ønsker og delta fordi jeg har mistet motivasjon til skole, jeg føler ikke det er noe vits i å prøve lengre og jeg håper at plass på naturskolen hjelper meg med dette, for da har jeg noe å glede meg til. i min mening så er det for lite at vi kan bestemme på skolen og siden naturskolen handler om å bestemme selv tenkte jeg det var en bra ide”

Hvorfor har de meldt seg på Naturskolen?

“Fordi å være på skolen er vanskelig for meg. Mindre grupper passer best for meg. Å få være ute i naturen å kunne bevege meg er mye bedre for meg. Spesielt i en mindre gruppe hvor jeg kan føle meg inkludert og ønsket. Jeg elsker å lage mat, å har hørt at vi får bestemme sammen i gruppa hva vi skal lage. Veldig spennende synes jeg.”

“Jeg ønsker og søke fordi jeg er ganske lei av skolen og liker ikke og gå på skolen. Jeg har mista all motivasjonen til skole nå i tiende klasse og vil mye heller være i naturen enn på skolen.”

“Fordi jeg har veldig lyst å være mer ute. Jeg elsker å være ute og liker å være kreativ i naturen. Jeg har dysleksi og bruker mye krefter på skolen. Ofte blir jeg så sliten av å være på skolen at jeg føler meg syk. Jeg føler meg også mye urolig på skolen og synes det er vanskelig å konsentrere meg og få med meg det vi skal lære. Det er også vanskelig å sitte i ro og fokusere på det jeg skal gjøre. Jeg føler at jeg klarer mer når jeg er ute, at ting blir lettere og at jeg kan mye om friluftsliv. Håper jeg får bli med på Naturskole.”

“Nå som jeg har startet i 10ende føler jeg mye press og stress med skolen og meg selv. Som en 10ende klassing må man være god på skole, og samtidig være ansvarsfull og organisert. Jeg ser på Naturskolen som en mulighet for meg å komme meg bort fra skolen og lufte hodet i løpet av denne dagen, da fem lange dager med skole er vanskelig. I tillegg ser jeg frem til å møte nye folk. Nå som jeg går i 10ende er det mange nye ansikt som jeg har lyst å bli kjent med.”

Barn og unge

Kvalitativ innholdsanalyse av turrapporter fra
Naturskolen

Dagsrapporter fra Naturkolene: For hver dag på tur i Naturskole tilbudet lages det en kort rapport. Rapporten skrives av en voksen (TAN veileder / skoleansatt med TAN utdanning), men fanger i stor grad stemmene til barna.

Naturskole - turrapporter

- Det er analysert turrapporter fra 10 Naturskoler. Det skrives en turrappport fra hver av de 12 turene, som gir totalt ca 120 individuelle turrapporter (med noen unntak).
- Analysen er gjort som en kvalitativ innholdsanalyse. Innholdet er kodet til 12 utfall / mekanismer (første kolonne i tabell på neste side), som er definert og gitt eksempler på.
- Det er deretter gjort forsøk på å kartlegge hvor ofte disse utfallene og mekanismene fremkommer i et utvalg av rapportene. Dette er både forsøkt gjort manuelt, og ved hjelp av kunstig intelligens. Verdien av en kvantitativ telling av antall observasjoner etter de 12 utfallene kan diskuteres. Telling av observasjoner gir ikke god informasjon om effekt, men gir en god indikasjon av hva rapportene vektlegger og en grov indikasjon av hva turene inneholder.
- Ettersom telling av observasjoner har store begrensninger er det først og fremst gjort en samlet kvalitativ analyse og vurdering av hvorvidt turrapportene underbygger endringsteorien til Trygg av Natur.

Turrapporter:

1. Grorud 2025/2026
2. Furuset 2024
3. Bjøråsen mottaksklasse 2023/2024
4. Grorud, Rødtvet, Dokka skole 2025/2026
5. Rødtvet, Grorud, Godlia 2025
6. Bjørndalen og Seterbråten 2025/2026
7. Bjørnåsen mottaksklasse vår 2025
8. Rødtvet og Ammerud skole 2024
9. Grorud, Rødtvet og ammerud skole
10. Lier 2022

Begrensninger

Turrapportene er skrevet av veiledere, og materialet er derfor primært observasjons- og refleksjonsdata, ikke uavhengige elevintervjuer. Elevene spiller inn både direkte og indirekte i rapportene, men det gjøres ikke en systematisk vurdering av hver enkelt elevs opplevelse. Rapportene varierer i detaljnivå og format. Turrapportene sier ikke direkte noe om hvilken andel av de som er på tur som opplever de forskjellige utfallene som beskrives. Individuer og gruppen omtales som enheter, men det vil typisk ikke stå f.eks. “% opplevde mestring med kompass mens ⅓ fikk en negativ mestringopplevelse”.

Naturskole - turrappporter

Kode	Definisjon	Typiske tegn i teksten	IMP-kobling
Mestring	Opplevelse av å få til noe, lære noe eller våge noe nytt	lære ferdigheter, "jeg fikk det til", lede, prøve for første gang	Mestring
Tilhørighet	Opplevelse av å høre til i gruppa	"gjeng", bli kjent, ikke alene, inkludering	Tilhørighet
Trivsel	Positiv affekt og god stemning	glede, humor, "skikkelig bra", "10 av 10"	Livskvalitet
Stressreduksjon	Ro, pusterom, pause fra hverdag/stress	slappe av, ro, pust i hverdagen	Livskvalitet
Skolemestring	Overføring til skole eller skolelyst	"skolen går lettere", lyst til skole, ta med noe inn i skolen	Livskvalitet / utenforskap
Autonomi	Ungdom medbestemmer innhold og valg	gruppa bestemmer tur, mat, sted, planer	Selvbestemmelse
Hensyn	Norm om hensyn til seg selv, andre og naturen	eksplisitt "ta hensyn", omsorg, justere atferd	Emosjonell støtte / tilhørighet
Samarbeid	Praktisk eller sosial støtte mellom deltakere	hjelpe hverandre, lære av hverandre	Tilhørighet / mestring
Refleksjon	Samtaler om verdier, motivasjon, liv, tillit	livshjul, verdibarometer, bålstaler	Refleksjon om hva som er viktig
Naturkontakt	Naturen som ramme for ro, utforsking og opplevelse	utsikt, vann, skog, stillhet, vær	Livskvalitet
Felles måltid	Matlaging/spising som sosial og pedagogisk aktivitet	pizza, taco, suppe, sushi, vafler	Tilhørighet / trivsel
Ansvar	Ungdom tar ansvar for oppgave eller gruppe	kompass, reise, utstyr, navigasjon	Mestring / tillit

Naturskole - turrapporter - samlet analyse

Autonomi er en kjernemekanisme

Rapportene beskriver at ungdommene er med på å bestemme innholdet i turene, hva de skal spise, hvor de skal dra og hvordan de skal løse situasjoner. I rapportene kan det f.eks stå eksplisitt at “gruppa i fellesskap planlegger turene i sin helhet”. I en av rapportene blir det formulert som “Hvem er det som bestemmer hvor vi skal og hva vi skal spise?” – “Det er oss det”. Dette støtter endringsteoriens vekt på selvbestemmelse som sentral driver for positive utfall.

Vurdering: Rapportene underbygger at autonomi er en bærende mekanisme i tilbudet.

Eksempler: “Hvem er det som bestemmer hvor vi skal og hva vi skal spise? ... Det er oss det” “På våre turer er det gruppa i fellesskap som planlegger turene i sin helhet.”

“Dette er en mye bedre tur enn sånne turer vi drar på med skolen – da er det masse vi ikke får lov til.” “Her får vi bestemme mer”.

“På skolen må vi høre mer på lærerne. De sier nei, men dere spør”

Hensyn er et tydelig pedagogiske prinsipp

“Hensyn” går igjen på tvers av rapportene som et språk for sosial regulering, trygghet og ansvar. I flere rapporter uttrykkes dette eksplisitt som hensyn til seg selv, andre og naturen. I en av rapportene ser vi også at mangel på hensyn blir brukt som forklaring når en tur avlyses fordi “kontrakten” om å ta hensyn brytes. Samtidig peker senere rapporter ofte på utvikling: elever sier at de “snakket mye om å ta hensyn”, at hensyn har endret seg, og at de kan ta det med seg inn i skolen.

Vurdering: Hensyn ser ut til å være en sentral bro mellom autonomi, tilhørighet og sosial fungering.

Eksempler: “Vi jobber ut fra hensyn til oss selv, de andre i gruppa og til naturen”

“Vi jobber fortsatt med det å ta hensyn til alle på turen og hva som er hyggelig språkbruk.”

“Vi tar mer og mer hensyn til hverandre, naturen og oss selv.”

Naturskole - turrapporter - samlet analyse

Tilhørighet og gruppeutvikling er svært tydelig

Rapportene går ofte fra tidlige beskrivelser av spenning og usikkerhet til senere beskrivelser av “gjeng”, trygghet og humor. Det kommer til uttrykk i utsagn som “vi ble bedre kjent”, “det er godt å ikke være alene” og “nå kan elevene tulle med hverandre frem og tilbake uten at noen tar seg nær av det”. Deltakerne opplever å bli møtt på en annen måte av de voksne. Det å fortelle om hvordan man har det, og å dele om seg selv er en sentral del av turene. I kombinasjon med hensyn og andre sentrale verdier bidrar dette til at deltakerne sannsynligvis raskt blir trygge og føler seg som del av en gruppe.

Vurdering: Rapportene viser tydelig at gruppene utvikler sosial trygghet over tid.

Eksempel:

“Det er godt å ikke være alene”

“Nå kan elevene tulle med hverandre frem og tilbake uten at noen tar seg nær av det.”

Spørsmål fra en forbipasserende guttegjeng: “*Er dere en familie?*”

Svar fra en av våre: “*Ja, vi er på en måte det.*”

Mestring fremstår både praktisk og sosialt

Mestring knyttes i rapportene til konkrete handlinger: tenne bål, bruke stormkjøkken, spikke, fiske, navigere, lage mat og lede andre. Dette er observasjoner som at en elev “tok sin første kompasskurs og ledet gjengen”, som beskrives som modig og “helt rått”. I andre rapporter ser vi førstegangs erfaringer med primus, øks, sag og skigåing. I flere rapporter nevnes mestringsfølelsen eksplisitt; “mestringsfølelse, nye erfaringer og gode samtaler”. Rapportene viser også tydelig elever som mestrer det sosiale, det å tilhøre en gruppe hvor man tar hensyn og samarbeider.

Vurdering: Mestringsopplevelser er blant de hyppigste utfallene som observeres i rapportene.

Eksempler:

“A tok sin første kompasskurs og ledet gjengen”

“En elev hadde tidligere kuttet seg under spikking og var derfor skeptisk til å prøve igjen. På turen valgte eleven likevel å forsøke på nytt. Med støtte fra gruppa og veilederne klarte eleven etter hvert å spikke igjen, og opplevde mestring ved å overvinne frykten fra den tidligere hendelsen.”

Naturskole - turrapporter - samlet analyse

Felles måltid er mer enn mat

Pizza, taco, sushi, vafler, pannekaker, suppe og andre måltid går igjen i nesten alle rapportene. Måltidet er ikke bare logistikk og næring; det er en sosial arena hvor ungdom bidrar, samarbeider, serverer andre og bygger felles erfaringer. Deltakerne bidrar ofte selv med ingredienser til felles retter. I en rapport sier et barn at det er gøy å lage sushi til andre selv om hen ikke skal spise den selv. Dette peker på at måltidet fungerer som en mekanisme for tilhørighet, ansvar og trivsel.

Vurdering: Det kommer tydelig frem av rapportene at felles måltider er et viktig virkemiddel for de øvrige effektene.

Eksempler:

“Mange hadde med noe til grønnsakssuppen.”

“Den diggeste burgern jeg har smakt.”

“Vi blir glad av ... å være sammen og spise.”

Naturkontakt og ro støtter stressreduksjon

Flere rapporter peker på naturen som et sted for pause, utsikt, ro og “pust i hverdagen”. I en av rapportene beskrives det å ha “tid til å slappe av i en ellers ganske stressende og krevende hverdag” som en viktig erfaring for deltakerne. Andre rapporter trekker frem fin utsikt, sol, vann, hengekøyer og ro i naturen. Fra påmeldingsskjema ser vi også at naturkontakt og avbrekk er blant de viktigste oppgitte grunnene til å melde seg på tur.

Vurdering: Det er god støtte for stressreduksjon/ro, men dette nevnes mindre eksplisitt og direkte sammenlignet med f.eks mestring, tilhørighet og trivsel

Eksempler:

“Han har trengt et pust i hverdagen”

“Det å ha tid til å slappe av i en ellers ganske stressende og krevende hverdag ble nevnt som en betydningsfull erfaring.”

Naturskole - turrappporter

Samlet er turrappportene fra Naturskoler helt i tråd med Trygg av Natur sin egen beskrivelse av tilbudet. De temaene som forekommer oftest er;

- Deltakere er med å bestemme hva man skal gjøre, hva man skal spise og hva man vil få til (autonomi)
- Hver tur har et felles måltid hvor alle bidrar
- Deltakere prøver nye ting og må samarbeide om få til det de ønsker å få til (hogge ved, bål, telt osv)
- Det reflekteres rundt verdier og hvordan ta hensyn
- Det uttrykkes trivsel, personlig utvikling og tilhørighet

Samlet gir turrappportene sterk kvalitativ evidens for at Naturskolen fremmer trivsel, tilhørighet og mestring gjennom naturbaserte aktiviteter med høy grad av medbestemmelse og samarbeid.

Turrappportene underbygger i stor grad den endringsteorien Trygg av Natur selv har utarbeidet. Fra rapportene er det særlig observert de endringskjedene som oppsummeres på høyre side.

Endringskjeder observert fra rapportene

Autonomi →	Mestring →	Trivsel
Deltakere bestemmer hva de vil gjøre og hva de vil få til	De gjennomfører aktiviteter de ønsker, prøver nye ting og opplever mestring	Det uttrykkes glede, motivasjon og positiv stemning i gruppen.

Felles måltid →	Samarbeid →	Tilhørighet
Deltakerne planlegger, lager og deler mat sammen på tur.	Matlagingen krever at deltakerne fordeler oppgaver, hjelper hverandre og jobber sammen.	Gjennom samarbeidet oppstår relasjoner og en opplevelse av fellesskap i gruppen.

Refleksjon →	Hensyn →	Gruppeutvikling
Samtaler på turene gir rom for refleksjon om erfaringer, verdier og hvordan man er sammen i gruppa.	Refleksjonen øker bevisstheten om å ta hensyn til seg selv, andre og naturen.	Dette bidrar over tid til en mer trygg, inkluderende og velfungerende gruppe.

Voksne i etterutdanning

Individuelle intervjuer

Hvilke effekter opplever de voksne som deltar? Og hvilke barrierer møter de når de skal ta i bruk TAN tilnærmingen?

Det er gjennomført 5 en-til-en intervjuer med skoleansatte i Oslo som har tatt utdannelsen.

Kvalitative funn fra intervjuer

Fem ansatte i Oslo skolen deltok i semi-strukturerte en-til-en intervju hvor de fortalte om deres “reise” med Trygg av Natur, fra de først hørte om TAN og frem til hvordan de eventuelt bruker tilnærmingen i dag. De ble også stilt spørsmål om status for tilnærmingen / tilbudet på skolen deres i dag, spredning av tilnærmingen og eventuelle barrierer de opplever. Det trekkes frem særlig 5 hovedfunn, som utdypes;

1. Intervjuobjektene har opplevd en svært høy verdi av etterutdanningen og de tar tilnærmingen i bruk
2. De ser en effekt for barna/unge som møtes av tilnærmingen
3. Det skjer både uformell og formell spredning av tilnærmingen, men det går sakte og det mangler en bestemt fremgangsmåte for å få det til
4. De ønsker seg mer Trygg av Natur (besøk, sparring, oppfølging, ressursbank)
5. Spredning av tilnærmingen forhindres delvis av barrierer i skolesystemet

Samtlige av de fem hovedfunnene forsterkes også gjennom svarene på spørreundersøkelsen.

Kvalitative funn fra intervjuer

Høy opplevd verdi av etterutdanningen

På tvers av alle intervjuene beskrives etterutdanningen som noe som gir direkte verdi i praksis. “Veldig nyttig” går igjen som svar. Informantene trekker særlig frem at den skiller seg fra mer teoretiske kurs ved at den er konkret, erfaringsbasert og anvendbar. Fra svarene deres fremstår også etterutdanningen som personlig viktig (“livsendrende”) og meningsfullt. Noe som gir motivasjon og skaper engasjement hos dem.

De ser en effekt for barna/unge som møtes av tilnærmingen

De som er intervjuet opplever at tilnærmingen har en klar positiv effekt på elevene. De beskriver økt motivasjon, trivsel og engasjement, samt at elevene får et viktig avbrekk fra en krevende skolehverdag. Tilbudet ser særlig ut til å treffe elever som strever i tradisjonell undervisning, samtidig som det skaper inkluderende fellesskap på tvers av elevgrupper.

Kvalitative funn fra intervjuer

Spredning skjer, men er langsom og lite strukturert

Det foregår mye både uformell og formell spredning av tilnærmingen, for eksempel gjennom kollegadeling, presentasjoner og ved at andre ansatte blir med ut på tur. Spredning skjer også ved at kontaktlærere ser effekten Naturskole har hatt på deres egne elever, og de blir nysjerrige på tilnærmingen. Samtidig beskrives denne spredningen gjerne som langsom og personavhengig. Det mangler systematikk og fremgangsmåter for hvordan tilnærmingen skal spres i større grad. I enkelte av intervjuene beskrives det at ledelse gjør “bestillinger” om å få tilnærmingen mer inn i alle klasserom, men at man ikke har kommet i mål med hvordan det skal skje.

De ønsker seg mer Trygg av Natur (besøk, sparring, oppfølging, ressursbank)

Flere ønsker seg mer fra Trygg av Natur, ikke fordi de opplever det de har fått som mangelfullt, men fordi de ser det som en måte å få til enda mer. De ønsker gjerne mer besøk på skolen (f.eks at TAN fasiliteterer planleggingsdager o.l.), faglig sparring, erfaringsutveksling og tilgang til konkrete ressurser, som f.eks en ressursbank for hvordan få tilnærmingen inn i klasserom. Det etterspørres særlig en form for støtte som kan bidra til å opprettholde kvalitet, videreutvikle praksis og gjøre det enklere å spre tilnærmingen over tid.

Kvalitative funn fra intervjuer

Spredning av tilnærmingen forhindres delvis av barrierer i skolesystemet

Spredning og implementering begrenses av flere strukturelle forhold i skolen, som tidspress, økonomi, bemanning og behov for vikarer (når lærere skal sendes på etterutdanning). I tillegg pekes det på kulturelle barrierer, som usikkerhet knyttet til å gi slipp på kontroll og endre etablerte arbeidsmåter. Manglende prioritering fra ledelse og konkurranse med andre satsninger gjør også at tilnærmingen ofte blir nedprioritert, til tross for opplevd verdi.

Samlet peker intervjuene på at barrierene ikke ligger i selve metodikken, men i skolesystemets rammer. Selv med høy opplevd verdi blir spredning utfordret av at tiltaket krever tid, ressurser, ledelsesforankring og en viss grad av kulturendring. Samtidig påpeker flere av intervjuobjektene at det har skjedd spredning til tross for dette.

Barrierer beskrives også av de 48 deltakerne i etterutdanningen som har besvart spørreundersøkelsen. Dette beskrives på senere slide.

Voksne i etterutdanning

Svar på spørreundersøkelse etter deltakelse i
etterutdanning

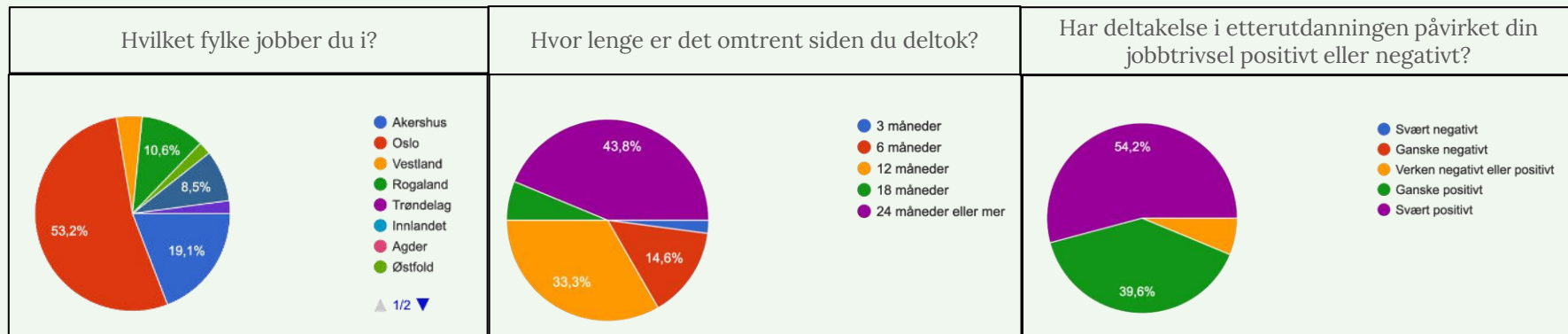
Hvilke effekter opplever de voksne som deltar? Og hvilke barrierer møter de når de skal ta i bruk TAN tilnærmingen?

Deltakere i etterutdanningen har svart på spørsmål 3-24 måneder etter at de deltok. Undersøkelsen har spørsmål som forsøker å avdekke effekt på deltakerne og deres arbeidsliv, effekt på barna/målgruppen de jobber med og effekt på kulturen/systemet de jobber i.

Funn fra spørreundersøkelse - stor effekt på jobbtrivsel

48 voksne med fullført etterutdanning besvarte spørreundersøkelsen. 53.2% av disse jobber i Oslo kommune. 43.8% fullførte etterutdanningen for 24 måneder siden eller mer, mens de resterende fullførte for mellom 6-18 måneder siden.

94% av deltakere i etterutdanningen svarer at deltakelsen har påvirket deres jobbtrivsel ganske positivt (39.6%) eller svært positivt (54.2%). Ingen svarer at den har påvirket negativt. Mange beskriver det som livsendrende.

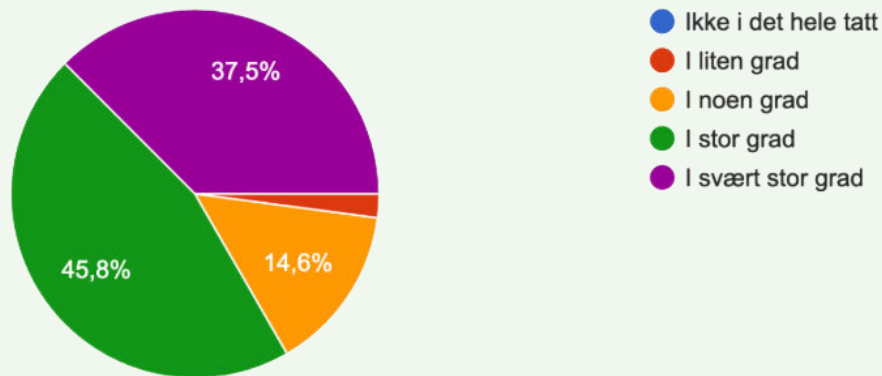

"Alt i alt så vil jeg si at etterutdanningen har endret mitt syn på min rolle som lærer. Ved å endre hvordan jeg er som lærer har jeg fått muligheten til å bli utrolig glad og engasjert i jobben min. Jeg ser at min arbeidshverdag er mye lettere og lystbetont enn den var tidligere. Jeg har lært mye om meg selv fått et annet syn på elevene og sett at vi har en mulighet for å skape en skolehverdag for barna der de kan få muligheten til å oppleve å få det til, å være en del av en gjeng. Det har vært veldig givende og læringsrikt."

Får de tatt i bruk tilnærmingen?

- **83% av deltakere i etterutdanningen opplever at de i stor grad eller svært stor grad får tatt i bruk tilnærmingen til Trygg av Natur på en god måte.** Det er kun en respondent (ca 2%) som i liten grad opplever det.
- På åpent spørsmål om hva de opplever som de største **barrierene** til å ta i bruk tilnærmingen beskriver de;
  - Dårlig tid i arbeidshverdagen og at tilnærmingen kan være mer tidkrevende enn et ferdig opplegg uten medvirkning
  - At de mangler erfaring og å få tilnærmingen “under huden”
  - At kollegaer tenker annerledes (er skeptiske, ikke forstår eller har et annet lærersyn/menneskesyn)
  - At de mangler støtte fra ledelse/system

Opplever du at du får tatt i bruk tilnærmingen du ble kjent med på etterutdanningen på en god måte?

“Jeg har opplevd at det kan være en barriere å ta i bruk tilnærmingen i samarbeid med kolleger som er skeptiske til metodikken eller som har et annet verdisyn og fremgangsmåte enn TAN. Det kan ta noe tid for dem å få oppleve og å se hvordan denne fremgangsmåten faktisk kan være til svært god nytte i arbeidet med barn og unge. At det tar tid å sette seg inn i måten å tenke på og å ta seg tid til å spørre, lytte og anerkjenne og å la elevene få REEL medbestemmelse. Enkelte kolleger synes metoden er tidkrevende før de kommer inn i en naturlig rutine.”

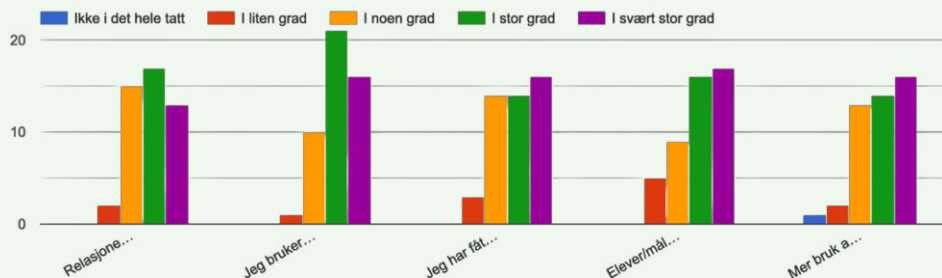
Endringer de har gjort eller opplevd som følge av utdanningen

Relasjonen til elever/målgruppe styrket

64% sier relasjonen til elever/målgruppe er styrket i stor grad eller svært stor grad.

32% svarer den er styrket i noen grad

I hvilken grad har du opplevd noen av disse endringene som en følge av etterutdanningen?

Mer bruk av arenaer utenfor klasserommet/institusjonen i undervisningen/aktiviteten

64% svarer at de i stor grad eller svært stor grad tar i bruk arenaer utenfor klasserommet i større grad.

28% sier de gjør det i noen grad. 6% sier de i liten eller ingen grad gjør det i større grad.

Bruker mer tid på å spørre, lytte, anerkjenne

79% sier de i stor grad eller svært stor grad bruker mer tid på å spørre, lytte og anerkjenne elever/målgruppe.

21% sier de i noen grad bruker mer tid på dette.

Styrket kompetanse i arbeid med barn og unges psykiske helse

64% sier de i stor grad eller i svært stor grad har fått styrket sin kompetanse i arbeid med barn og unges psykiske helse.

30% svarer den er styrket i noen grad.

Elever/målgruppa medvirker mer til undervisningen enn tidligere

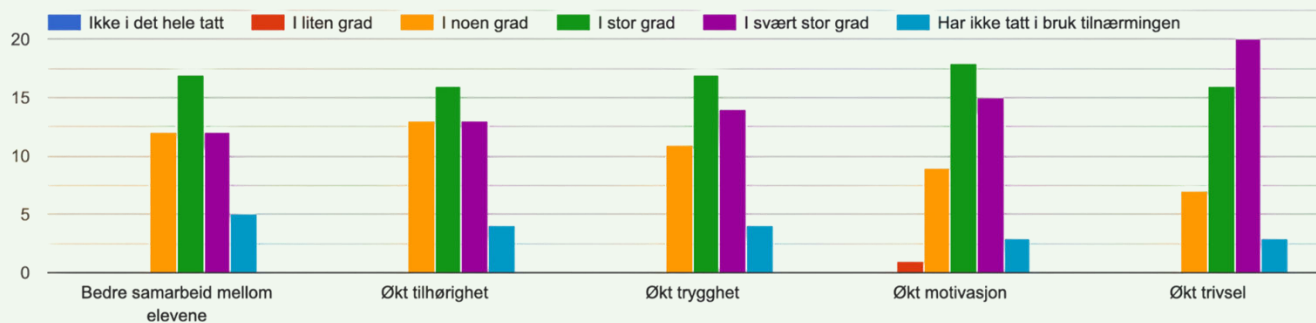
70% svarer at elever/målgruppa i stor grad eller svært stor grad medvirker til undervisningen mer enn tidligere.

19% svarer de gjør det i noen grad, og 11% svarer at de i liten grad gjør det.

“Jeg har blitt mye tryggere på å gi andre tillitt og medbestemmelse. Jeg lytter på en annen måte og anerkjenner uten å komme med løsninger, men lar vedkommende få tid til å reflektere. Magi skjer når jeg holder munn rett og slett.”

Endringer de ser hos elevene / målgruppen

I hvilken grad har du sett noen av disse endringene hos elevene/målgruppen etter at du tok i bruk tilnærmingen?

70% svarer at tilnærmingen i stor grad eller svært stor grad har ført til bedre samarbeid mellom elevene

70% svarer at tilnærmingen i stor grad eller svært stor grad har ført til økt tilhørighet

76% svarer at tilnærmingen i stor grad eller svært stor grad har ført til økt trygghet

80% svarer at tilnærmingen i stor grad eller svært stor grad har ført til økt motivasjon

88% svarer at tilnærmingen i stor grad eller svært stor grad har ført til økt trivsel

"Jeg har større fokus på å spørre, lytte og anerkjenne. Elevenes beste har større fokus, og jeg står tryggere i at det er riktig. Responsen er bedre relasjon med elevene. Motivasjonen øker hos elevene når de er med på å bestemme, og de opplever å få være med på forme sin dag. Om det er i eller utenfor klasserommet."

Spredning av TAN tilnærmingen til andre

I undersøkelsen er det stilt et åpent spørsmål knyttet til spredning. “Opplever du at tilnærmingen har spredd seg fra deg til andre rundt deg? Gi gjerne eksempler om du har eller en kort kommentar”

87.8% har på ulike måter svart “ja” på at de opplever at tilnærmingen har spredd seg til andre rundt seg. De fleste gir også eksempler på dette. Under følger 6 av svarene;

- “Absolutt! Flere foreldre, idrettsledere og skoleansatte ser at det fungerer bedre å gi barn mer medbestemmelse og ikke minst møte barn som strever med mer nysgjerrighet og mindre innskrenkelser.”
- “Ja. De fleste jeg snakker med er så enige. Mange blir inspirert. Men opplever treghet på system nivå”
- “Har hatt presentasjon av det vi lærte på kurs, og snakket en del om det på de teamene jeg har jobbet i. Usikker på hvor stor endring det har vært hos kolleger, men vi har endret deler av praksisen vår på team.”
- “Forteller kolleger og venner om kurset, hva jeg lærte. Tar de med ut i skogen.”
- “Ja, tror at jeg er flink til å vise frem teknikker og praksis som mine kollegaer ser fungerer, slik at de også blir komfortable til å ta det i bruk.”
- “Det sprer seg når kolleger får se at man kan møte elever på en annen måte, og få bedre læringsutbytte. Dette ser de hvis de får observere samspillet uten å ha ansvaret for undervisningen. Jeg tror det må gå den veien, at de får se en alternativ tilnærming og hva det gjør med dynamikken mellom elev, medelever og ansvarlige voksne.

Nivåer av bærekraft og regenerativitet

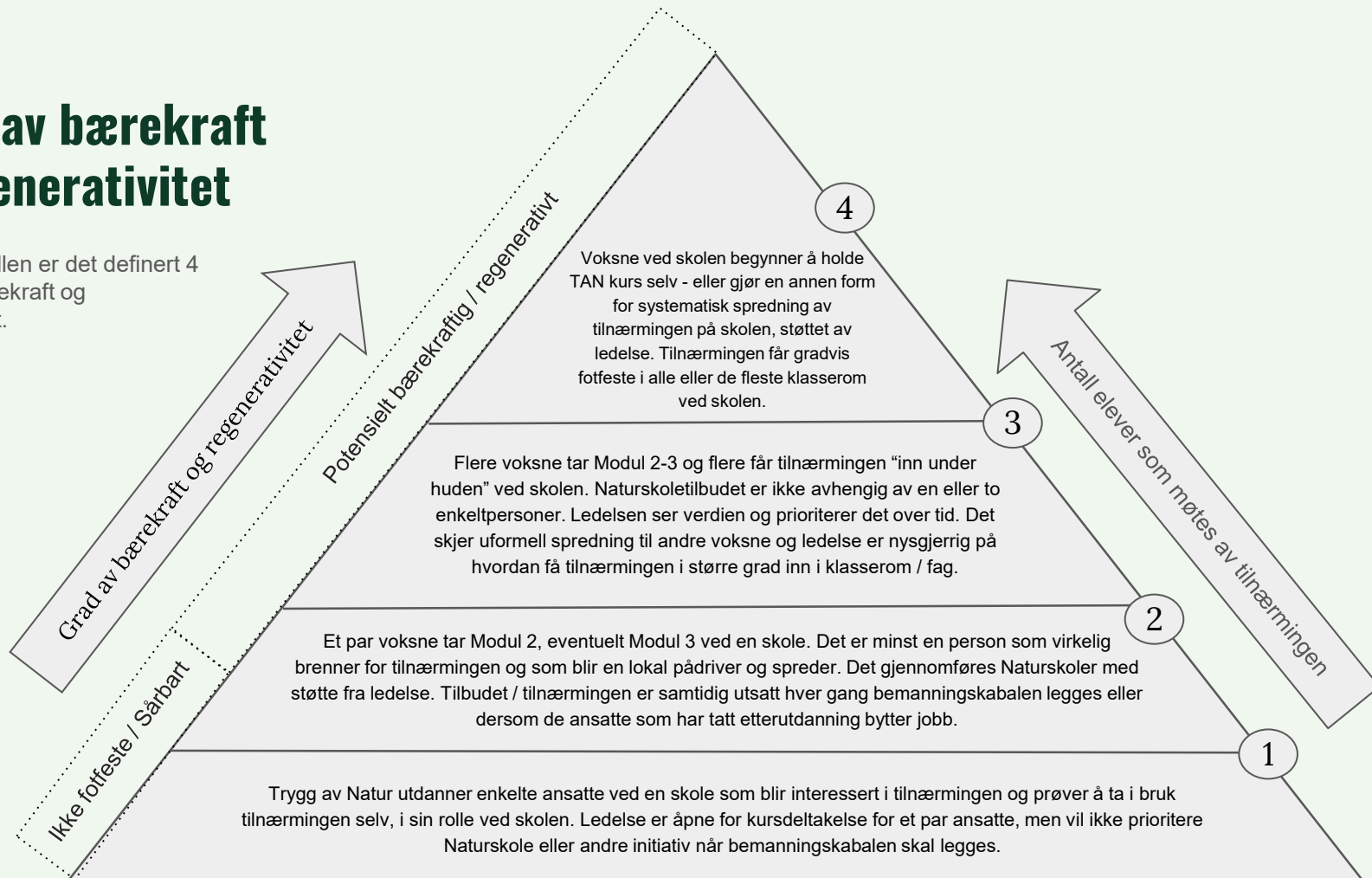
Analyse av skolene i Oslo-satsingen, inkludert
intervju av ansatte ved 6 skoler

Hva skal til for å si at TAN tilnærmingen har et fotfeste på en skole? Eller at tilnærmingen spres videre uten at TAN må gjøre noe mer?

I denne delen er det blitt forsøkt å definere ulike nivåer av bærekraft / regenerativitet i TAN tilnærmingen. Det er videre analysert 14 skoler i Oslo og hvilket nivå disse er på.

Nivåer av bærekraft og regenerativitet

I denne modellen er det definert 4 nivåer av bærekraft og regenerativitet.

Nivåer av bærekraft og regenerativitet

Drivere for bærekraft og regenerativitet

- Antall på skolen med modul 1, modul 2 og 3 ved en skole
- Minst 1, helst to ansatte, blir en primus motor
- Naturskole eller lignende tilbud gjennomføres
- Ledelse er som minimum nysgjerrig ved start og deretter en pådriver / støtter som ser verdien. Ønsker å få det inn i klasserom.

Barrierer for bærekraft / regenerativitet

- 2 eller færre ansatte har tatt etterutdanning og det sendes ikke flere
- Ingen primus motor
- Naturskole gjennomføres ikke - får ikke vist frem effekten på elever til andre
- Ledelse støtter ikke
- Ledelse klarer ikke å prioritere. Vanskelig å sende på kurs flere dager (må ha vikarer)
- Kultur/system barriere - redsel for å slippe "kontroll"

Nivåer av bærekraft / regenerativitet (ansatte ved skolene er intervjuet)

Skole	Antall utdannet	Naturskole?	Spredning?	Nivå
Apalløkka	3 med modul 1 1 med modul 2 Flere er interessert. En tydelig primus motor som ønsker å få til mye.	Ja. I løpet av ett skoleår er det 3 runder med 3 ulike Naturskoler	Har både en primus motor og ledelse som ønsker mer av dette. Kommet "bestillinger" fra ledelse om å få det mer inn i klasserommet. Ikke avgjort hvordan det skal gjøres.	Nivå 2-3. Potensielt bærekraftig / regenerativt, men sårbart mtp antall utdannet
Bjørndal Skole	1 med modul 3 3 med modul 2 9 med modul 1	Nei (var med på TAN frem til vinterferien 2026) Første trinn har en dag i uken ute. Utedag noe påvirket av TAN tilnærming.	Fremstår som god historisk spredning, men mindre nå. Var en primus motor som hadde 2 år med Naturskole hvor kontaktlærere ofte var med på tur. Hen er nå i annen rolle ved skolen, men møter mange elever med TAN tilnærming.	Nivå 1-2. Potensielt bærekraftig / regenerativt, men sårbart mtp ledelse ikke ønsker å sende flere på kurs (ønsker kurs på skolen og ønsker tilnærmingen velkommen), har ikke naturskole og har mange andre prioriteringer.
Munkerud	3 med M1 2 med M2 2 med M3. En av to har byttet skole.	Nei. Startet en men ble avviklet pga økonomi. Trinnet til en av de med etterutdanning har ofte undervisning ute og har en fast turdag i uka.	En av de med etterutdanning oppgir at han har med seg har med seg hele teamet på trinnet i å planlegge og gjennomføre undervisning sammen med elevene. Opplever interesse fra andre.	Nivå 1-2. Sårbart / ikke fofeste. Har støtte men mangler prioritering / satsing fra ledelse.
Haugen	21 M1 8 M2 1 M3	Ja	Ja god spredning. Ønske om og arbeid for å få tilnærming inn i klasserommet. Assisterende rektor vil på kurs.	Nivå 3. Potensielt bærekraftig / regenerativt
Sæterbråten	6 M1 3 M2 1 påmeldt M3 (26)	Ja. 3 trinn, snart også AKS.	Noe spredning, men sakte. Andre ser effekten av Naturskolen og er nysgjerrig. Ledelse støtter, men prioriterer ikke tydelig dette nå.	Nivå 2-3. Potensielt bærekraftig / regenerativt, men sårbart mtp antall utdannet.

Nivåer av bærekraft / regenerativitet (ikke gjennomført intervjuer)

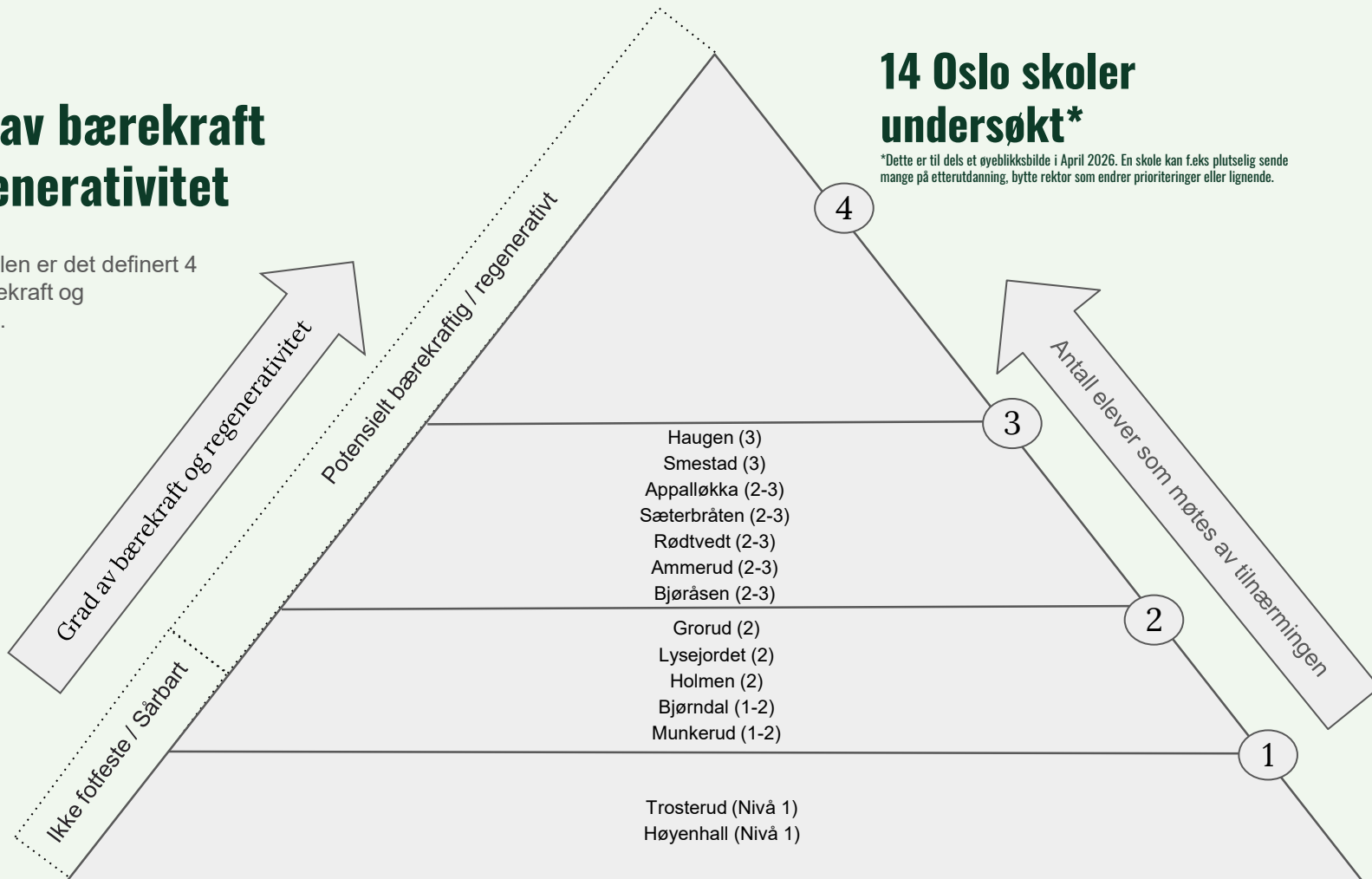
Skole	Antall utdannet	Naturskole?	Spredning?	Nivå
Rødtvet	7 M1 2 M2	Naturskole på AKS og mellomtrinne	Vil sende flere på etterutdanning. Er veldig fornøyd med Naturskolen. Ledelsen ønsker økt samarbeid framover.	Nivå 2-3.
Ammerud	5 M1	Sender barn på naturskole i regi av TAN	Vil sende flere på etterutdanning. Ledelsen veldig positiv men det skjer mye annet bra så behovet kjennes kanskje ikke på samme måte.	Nivå 2-3.
Grorud	4 M1	Holder naturskole sammen med en veileder fra TAN nå. Er på vei til å holde selv.	Rektor og assisterende rektor veldig positive.	Nivå 2.
Trosterud	3 M1 2 M2	Ja. Naturskole to dager i uken.	Her har de holdt på siden 2022 med naturskolelignende aktivitet på AKS. Usikkert spredning.	Nivå 1.
Høyenhall	3 M1 1 M2 1 M1	Nei	Ikke tydelig.	Nivå 1

Nivåer av bærekraft / regenerativitet (ikke gjennomført intervjuer)

Skole	Antall utdannet	Naturskole?	Spredning?	Nivå
Bjøråsen	5 M1 Flere ønsker M1 og M2 Hatt personaldag for hele personalet i planleggingsdagene før skolestart sommer/ høst 2024 og 2025	Ja, holdes for mottaksklassen med lærerne der. De har M1 og ønsker M2.	Rektor forteller at de driver mye av skolen etter tankesettet til ITAN	Nivå 2-3.
Smestad	11 M1 4 M2 1 M3	Ja, flere ganger i uka på AKS	En TANveileder er ansatt som klimapedagog med ansvar for skolehagen, naturskolen og kompetanseheving av personalet i både AKS og skole. Personen kom fra en skole i Nordstrand bydel der skolens ledelse opplevdes som lite støttende.	Nivå 3.
Lysejordet	4 M1 1 M2 Flere ansatte påmeldt kurs	Ja, eller de driver etter mange av de samme prinsippene	På en måte, men ikke grundig undersøkt.	Nivå 2.
Holmen	4 M1 3 M2 1 M3 Få ansatte igjen som har tatt kurs (mange byttet jobb)	De har hatt, men er usikkert om det drives videre dette skoleåret.	På en måte, men ikke grundig undersøkt. Ligger i strategiplanen til skolen	Nivå 2.

Nivåer av bærekraft og regenerativitet

I denne modellen er det definert 4 nivåer av bærekraft og regenerativitet.

14 Oslo skoler undersøkt*

*Dette er til dels et øyeblikksbilde i April 2026. En skole kan f.eks plutselig sende mange på etterutdanning, bytte rektor som endrer prioriteringer eller lignende.

Veien videre for Trygg av Natur i Oslo skolen

- Undersøkelsene viser at det er utdannet ca 15% av alle ansatte ved 14 skoler i Oslo. Disse er svært fornøyd med etterutdanningen, de sprer den videre og de ser god effekt på barn og unge.
- Det er rimelig å si at TAN tilnærmingen har fått et godt fotfeste ved 10 av de 14 skolene undersøkt, og at det ved de fleste av disse skolene er et stort potensial for videre spredning.
- Ved noen av de 10 skolene er det fortsatt sårbart, selv om man har noen få svært engasjerte. På disse skolene trengs det sannsynligvis noen flere på etterutdanning og noe sterkere støtte / prioritering fra ledelse for at tilnærmingen skal kunne spre seg videre.
- Ved flere av skolene har man kommet dit at man både har 10-30 ansatte med etterutdanningen, gjennomføring av Naturskoler som er populære og får god oppslutning, og ledelse som har et tydelig ønske om å få tilnærmingen inn i alle klasserom.
- Undersøkelsene viser samtidig at dette “siste steget” - å få det inn i alle klasserom, er noe man ikke vet helt hvordan man skal gjøre. Her ligger det et stort potensial i å tilby veiledning, verktøy, praktiske råd og beste praksis.
- **Ved å rette innsats mot (1) skolene hvor det er et fotfeste, men sårbart, og (2) Skolene hvor det er god spredning men mangler noe for å få det inn i alle klasserom, kan antall elever møtt av tilnærmingen økes betydelig og sannsynligvis langt mer effektivt enn de siste årene hvor det er jobbet for å få et fotfeste inn i skolene.**

TRYGG AV NATUR

For spørsmål knyttet til denne presentasjonen kan
Jan Tveterås (Ephori Impact AS), jan@ephorino.no, kontaktes